

FOCH-Y-FUM

SETMANARI BILINGÜE, INIMÍCH DE SES PENES Y AMÍCH D'ES BON HUMÓ

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Provincies un mes 0'25 Ptas.
 Estranjé un any 6'00
 Número corrent 5 cénts.
 No retornám ets originals.

Directó, Administradó y Propietari
ES MASCLE RÓS

Redacció: San Pedro Nolasco, 7.
 Direcció: Arabí, 6—Pral.
 Buzón: Kiosco de G. Lirolo—Borne.
 Ses subscripcions se paguen per adelantat.

CHISPAS

Hasta hoy, nuestros artículos han venido hacia ti, lector, envueltos en un ambiente de pesimismo de sabor acre, apesar de lo virtuosos de sus factores ó ideas componentes. Veníamos así, olvidando nuestro humor, sin pensar que de tal forma no llenábamos el hueco de este semanario, con el debido respeto al humorista programa. Hechas estas salvedades, cambiamos de traje, pero con ello no entiendan los lectores que dejemos en un rincón nuestros propósitos de fisgoneadores y criticones. No, eso nunca; los más ricos manjares necesitan de la *sal*, materia picante, que lo mismo puede ser perjudicial su destemplada abundancia, como sinsabora su mezquindad. Así que, seguiremos escribiendo criticando, porque la vida plácida requiere como el manjar, la sal para sazonar su sabor.

«Enseñar deleitando» es el lema de la moderna pedagogía.

«Criticar con sonrisas» será en adelante nuestro objeto. Porque críticos y una porción de burlescos nos pusieron nuestros padres de patitas á este planeta.

¡Ay que.... sonreirse! por lo menos.

Y á quién no le sorprenderá la risa al leer *La historia del Teléfono* novela un tanto imaginaria, (porque al final resulta 0'25 ú *séase*, real) que reparte por entregas ó sesiones nuestro Ayunta *¡miento!*

Es este asunto, un chiste de fuerza que pudiera *ingresar* en cualquiera opereta de enredo.

No nos extrañaria oír á D.ª Gerundia, decir á su marido:

—Mira Cleto, me resulta tan necesario el teléfono como la dentadura postiza. Y que te valga la insinuación.

Y desde aquel momento, el infeliz consorte va del Ayuntamiento á sus sesiones á decir «bravo» «muy bien» cuando *pronuncia* don Fulanito, con el objetivo de cojer aparte al referido edil y soltarle:

—Mire V. don Fulanito, *bis á bis* se halla

con mi admirador que le admira hasta el carácter de la letra. Me es imprescindible un teléfono en casa para la armonía en la misma. Así es que se dignará ordenar la instalación de portavoz.

—Muy Señor mío—replica el fino concejal.—Eso sería un compromiso, más una vergüenza.

—Vd. no tiene....

—¿Vergüenza?....

—Compromisos.... Cuente con mi voto y con el de mi cuñado que está en Filipinas.

Aquel señor *calla* y al poco tiempo doña Gerundia *habla* por teléfono hasta para enterarse de la hora que señala el *cronómetro* de Cort.

Dios nos libre que lleguemos á leer el siguiente rótulo:

Oficinas de la red telefónica Municipal.
 Capital social 40'000 votos.

LUCIO PALMA.

Cura radical

Persona que es posás malalta dins es poble, ja es poria doná á fé es baúl antes que caure en mans de *D. Felip* únich metje menescal y *comadrón* d'aquells contorns.

Molts preferien agafá es tren, y venirsé á fé curá á Palma, però, *de la noche á la mañana*, s'hi establí *D. Carlos*, metje ervissench, especialista amb *enfermedats leves*, el cual posá un lletrero á n'es balcó, que deya:

«Curo las enfermedades en un mes»

Veureró *D. Felip* y *teyá claus* va essé tot ú; axí es que l'hondemá posá es lletrero siguiente:

«Curo las enfermedades en una semana»

S'ervissench que era mes caparrut que un xot negre amb ses *recades blancas*, inmediatamente transformá es lletrero amb sa siguiente forma:

«Curo las enfermedades en tres dias»

¡Ay *D. Felip* cuant heu vé! Amb lletres grosses fé pintá:

«Curo las enfermedades en un dia»

S'ervissench no es volgué fé mes enllá, però agafant es seu criat, li dona deu duros y li diu axí com parlen á *Sant Antoni de Ivisca*:

—Vetén á casa d'aquell metje, digalí que estás malalt y que et curi inmediatamente.

—¿Que li he de dí que tench?

—La *neurastenia*.

—No heu sabré dí; *la... neu... la... tre...*

—Bueno, li dius que no tens gust, que no sents oló, que no fas memoria....

Cinch minuts despues, entrava á ca *D. Felip*, la *victima*.

—Vosté dirá.

—Fa molts d'añys que petesch y he vist es seu lletrero....

—Peró.... ¿de que sa queixa?

—No tench gust á sa boca, no sent oló amb so nás, no fatj memoria amb so cervell....

—La *neurastenia*. Axó se cura amb un moment, però sa visita val cinch duros y....

—Aquí los té.

D. Felip agafá ses vinticinch pessetes, partí á sa bássa, y á n'es poch rato torná, presentant á n'es malalt una pildora y diguentli:

—Tengui, sa menji axó ben roegat y sense escrupol.

Es pobre pacient repugnava, però, la sa posá dins sa boca, arrufa es nás, pega roegada y escopí exclamant:

—¡¡¡Axó es mer.....!!!

—¡Maravillós invent! (Digué *D. Felip*.)

—¡Vosté es un estafa! ¡Inmediatamente me torni es cinch duros!

—Ja está curat.

—¿Curat? (Y seguia escopint.)

—Cuant ha entrat aquí, no sentia oló y arrambarsé sa pildora á n'es nás y fé mala cara, ha estat tot ú, no tenia gust, l'ha testada y ha endevinat lo que era, y per últim, no tenia memoria y are que ja está curat, recorda que m'ha pagat cinch duros per sa visita.

¡Som un especialista! ¡Ja está curat! ¡S'hen pot aná tranquil y amb pati de *neurastenia*, vengui á fermé una visita!

S'HEREU DE CAN PRUNA.

Foch ardent d'Artá

Dia 23 á les 11, una Comisió d'ets obrés presentaren ses bases que ja tenim publicades, á n'ets amos referent á sa cuita de s'oliva.

Sa reunió va essé presidida por el Sr. Alcalde y hey asistiren cinch homos juntament amb dita comisió.

May s'hagués esperada sa desició d'ets amos contestant amb un despreci á ses justes peticions de sa *clase baixa*. ¡¡Amb un despreci!! Los creyem amb so cor noble y deixen demostrat que el tenen de jeneta.

Ni discutí stquiera volgueren s' asunto. Si axó s'hagués fet amb temps de *Pedro Arbuez* tendria tapadora, però fersé dins Artá y á s'avansat temps que corrém, es intolerable, perque sapin aquets señós, (señós de lo seu),

S'ha publicat Es Jigant y sa Jiganta

que aquest pich no passarán amb la seua, perque á pesá de que sien *dueños* de s'oliva, no s'apropiarán de s'honrada sué d'es poble artanench perque aquest sa sebrá uní y com s'uníó fá sa forsa, antes que vendre es seus brassos per un jornal mal pagat consentirá que sa podresca s'oliva tirada enterra, cosa que no comportará es burgués perque de no vendre es fruit que ha fet cuidá tot s'añy, sa presenta devant sa seua vista un *arco-iris* que amb sos seus colós li marca es lema de RUINA.

Son molts es mesos de s'añy que es poble ha d'está amb vaga forrosa y son pochs es dies que s'oliva pot está enterra sense essé recohida. Son molts es *fueros* que gasten are á n'es principi ets amos, però serán pochs es que usarán cuant vejín que sa tira á perdre es seu negoci.

¡¡Jochs Florals!!

¡Ja están esposats es premis!

¡Acudiu foquifumeros poetas y prosistas á n'es mostradó de sa casa «**Darder Hermanos!**»

¡Dia 7 d'Octubre á les deu d'es dematí, tindrà lloch es *fallo* de ses composicions rebudes les quals serán lletjides y elejides ses dues millós, p'es lectors allá reunits!

¡S'acte será públich y tindrà lloch á s'espaiós local de sa Societat **K. P. O.** domiciliada á n'es carré de **Pelaires!**

¡Dia 7 d'Octubre á les deu d'es dematí.

RUSIÑOL

NOTA: Suplicám á n'ets artanenchs que mos vulguin honrá amb sa seua cooperació y el volen tení setmanal sense interrumpí cap número, que donin avis á n'es nostro reparatidó á Artá.

Sant Mateuet buñoli

SEGONA PART

«Entre el Bon Jesús y Sant Mateu»

—¿Que tal Mateu? ¿Com t'ha anat per Buñola?

—No bé del tot mon Mestre.

—¿Que hey ha hagut res de nou?

—Com vos sabeu, es día de sa revetla, vatj parti de La Gloria á Buñola, y cuant vatj

arribá ¡valenta buñolada! Ningú vatj veure mes que es sereno que dormía á una escala.

—A veure si era Sant Aleix.

—No, mon Mestre, Sant Aleix no era fumadó y es sereno me convidá amb un *reben-ta-pits* (filet,) y tot asustat me deya: —Ma.... ma.... sustau ves.... tit de pes.... de pesterol.

—Devia volé dí d'apostol.

—Jo heu supós. Lo que en contá es sereno va essé gros.

—¿Y que te contá Mateu, que te aontá?

—Que de ses cadires en volien molts de dobbés, que no los volfen doná llum y que es mestre de sa música no vendria perque tenia feines, però mon Mestre, tot era mentida, lo real era que sa comisió de festes, pateix de sa *sindineritis* y de sa *pocavergoñitis*.

—No t'enfadis *Mateuitis*.

—¿Qui ha vist may no fermé una bona festa á un poble com es Buñola! Jo els he donat bona anyada de metles y oliva.... S'hen recordarán!

—Mateu, fen per jó.

—*Cria cuervos y te sacarán los ojos.*

—¿Que has après de parlá es forasté?

—Ell per Buñola hasta ja heyá *inglesos* mon Mestre. Però bono: Ja d'avorrit y veut que no me feyen festa, m'hen tornave á La Gloria, cuant á les tres d'es capvespre sent una banda de música que venia de Palma llogada per mitj día. Arriba s'anit y feren un desanimat ball que comensá al *estilo del país* y acabá....

—¿Com acabá Mateu?

—No vos ho vuy dí mon Mestre, perque morireu de repent.

—¿Que acabá amb bufatades?

—Acabá amb ball d'aferrat.

—¡¡¡Oh!!! ¡¡Aguantém que m'acúb!! ¡¡¡Ay Mateu!!! ¡¡Jo no vatj creá el Món perque hen fessen d'ell un escaufa-panxes!!!

ES MARQUÉS D'ES POI BLAU.

Cap pelat

En *Mariano Coqueta* que may s'escoltá conseis, sent jove perdé es cabeis y sa comprá perruqueta. Coses propies de s'edad perque fent calaverades, devot de calses calades, aplegá una enfermedad y essent molt pretensions tel fent *burro* tengué sa sort de guañá y p'es seu conhórt, postís se va comprá es pel.

Li va entrá sa festetjera y prest va fé sa conquista amb una *miope* modista que duya molta casera. Ella may va repará de que es seu *novio* (en *Coqueta*) dugués p'es cap perruqueta.... vengué es día y se casá.

Chocolate es demeti, es mitj día, convidats y es vespre tots dos plegats li envelen cap á dormí.

—Apága es llum *Mariano*.... Fe el favó.... ten la bondat.

—Vaje idó, ja está apagat.

—¿Tens bona jeya.... *gitano*?

—No te caixerás de mí sinó ja hem contestarás, pues tu mateixa veurás si es cap tench á n'es coxi.

Si *l'hey té, si no l'hey té*, en *Mariano* d'acostúm cuant va havé apagat es llum, sa perruca sa tregué.

Devés mitja nit seria y en *Mariano* ronca-ve mentres desperta paupava sa modisteta novia y estrañada de paupá una closca sense pel, es seu noviy despertá diguentí amb molt de recól.

—*Mariano*....

—Deixém dormí.

—Dorm bé, ó et pech un ventay.

—Deixém fé.

—¿Qui ha vist may seure demunt es coxi!

—¿Que te vols riure de mí?

—*Mariano*, jo no et marmúl però amb franquesa et vuy dí que tens demunt es coxi, en lugar d'es cap.... es c....

CAP VERJO.

ESTELLICONS

Noticies recomenades.

Sa Compañia que dirijeix *D. Francisco Fuster*, ha estada contratada p'es propietari d'es *Teatro Victoria* (Arraval) y es de *Andratx*, amb sa siguent forma:

Dia 28 d'Octubre y 1.º de Novembre *Tenorio Mallorquí ó hazañes d'en Vergueta y en Magacantóns* á n'es *Teatro Victoria*.

Dia 3 de Novembre es mateix *Tenorio* d'es *Mascle Ros* á *Andraitx* y dia 4 es *Tenorio* d'en *Zorrilla* á n'es mateix poble.

Dia 2 de Novembre, *D. Juan Tenorio* á n'es *Teatro Victoria*.

Mos escriuen amb tinta blava, sa comisió d'ets 11.

A les 3 de sa dematinada de divenres, partirem de «*Can Tomás*», cap á pescá á *Portals*, ahont agafarem peix, y amb el qual fé unes bones sopes *carboníferas*, mestre *Temeu*.

Mos provarem á fé *luchas romanas* y un d'es quals aficionat á pescá es forats, resultá amb sos calsons trossos.

Amb sos peixos salats, feren cara de pochs amichs, s'*Olié* y s'*Adrogué*, á *D. Bartomeu*, li ferem ses sopes aparte.

Y s'*Olié* que es un gandul

mos deya: ¡M'heu mort de fam!

y noltros li contestám:

—Qui vol peix, que es bañi, etc., etc.

Dos empestissats de pintura protesten.

D'avorrits y no sabent ahónt aná, mos aficarem dins es ballumós y anti-fisco *cine* de «*La Protectora*», cuant sentim una veu que deya:—¡Alerta que sóya! De totduna mos creguerem si era en *Verdolaga* que vengués correns amb un covo de peix, però *luego* que mos verem es traje empestissat de pintura, repararem que amb mal hora havien pintat es baixos.

¿Amb tant de temps com han estat sense *cinetjá* no han pensat que duyen es baixos bruts y han hagut d'esperá sa temporada de funció?

Cuant una empresa axí endóya,

per no embrutarmós ses cames

que anunciy á n'es programes:

«No vos hi arramheu que soya!»

D'es Puitj mos conta «*Un Moré*»

Aré que es s'estiu, menos mal, però en vení s'hivern, desitjaria que es vahinats de sa Costa de s'*Olivera* y carré de sa *Pólvora*, sa compatissen de mí y acabassen de donarmé *baños russos*.

Cada cual viu amb s'art que pren y jo perque me dedich á n'es negoci de ses *móres*, sempre me fan aná mes remuy que un pop.

¿Vol dí es municipal d'es barrio no hem diu res y aquestes vaiveres maldeventoses s'han de posá amb jó? Mes valdria se cuidassen de tení ben adesats es recones de caseua.

Bartomeu Gay--P. S.^{an} Antoni N.º 8.

Pintó de fama mundial
si heu de pintá res duisley
ja que es un bon menestral
á preu molt convencional
es costat de «Can Consey».

De Puigpuñent repeteixen.

A l'amo'n Miquel li ha entrada forta sa casera, tant es així, que no vol que s'hivern l'agafi dormint totsol.

Ella tem casarsé amb *el viejo*, perque com han de viure á «*Sa Campaneta*», te pó es milló dia trobarló enrevenat y jelat, però se mare que aïora es *porvenir*, acaba per amassarli amb un compenatje y, ó t'hi cases ó te mat. Noltros es joves bargantells, no porém festetjá es vespres, perque ses nostres atletes tenen son, de ses dematinades que pegan, perque amb sos escandols de na Catalina y sa mare, no poren dormí pues seguit seguit senten aquests diálogos:

—Mumare ja estich cansada de sentirvós predicá, perque no m'hi vuy casá.

Pues morirás, malcriada.

Jo sa fia l'aplaudesch que trop que so te guafiat, perque amb un esqueixalat tendrá sempre es seu pis fresch.

* *

De Son Putj (devora es Torrent Grós.)

Atletes estau alerta
perque segóns diu n' *Andreu*
abaix d'es domini seu
hey está sa vostra oferta
y cuant s'haje descuberta
que tenguen sa porta uberta
llevó pregareu á Deu.

* *

De Solle y amb décimes (no hen dobbés) versifica (*Un que heu sap.*)

P'es carré d'es Cementeri unes atletes heyá que en parlá de criticá sempre mouen un disveri, posen honra en cautiveri xarruquetjant p'es vahinats y contant barbaridats diguent aquestes famelles que á molts de *Tenorios*, elles, los han carabassatjats.

Carabasses vareu dá y amb molt de gust les guardaren però melóns sa tornaren com be varen comprová, los vos volgueren mostrá y tant satisfets quedaren, que á n'es «*Xerrim*»

JOCS FLORALS D'ES "FOCH Y FUM,"

1.er PREMI. Un ramell d'honor y subscriptó honorari d'es Foch y Fum tota sa vida.

2.on PREMI. Un manedet de teya y medalla de plata.

3.er PREMI. Una bráse de carbó de pi y medalla de coure.

4.art PREMI. Un pebre cohuent y medalla de llauze.

5.int PREMI. Unes esperdeñes coló d'oliva

CONDICIONS

1.ª Es primé premi, será destinat á sa poesia que ridiculisi mes una sogra. Es segón, á sa poesia mes xocant traguent es defectes á ses Catalineres. Es tercé, á sa poesia que ensalsi milló es célebres tipos mallorquins: *Matasetses*, *Verdolaga* y *Petecol*. Es quart, á n'es *chiste* que tenga mes bona pata y escrita amb prosa. Es quint, á sa poesia mes mal feta y desberatada tractant cansevol cosa.

2.ª Ses composicions, no podrán passá de trenta retxes y quedarán fora de concurs ses immorals.

3.ª Es fallo será á n'es N.º 35 d'aquest setmanari, ó sia dia 12 de Octubre qui vé, y ses composicions sols sa rebrán fins dia 5 d'es mateix mes.

4.ª Es dia d'es fallo publicarem un número extraordinari, publicant ses dues composicions millós que s'hajen rebudes per cada premi y es públich jutjará quina es sa que te mes mérit, retayant y omplint un cupón que publicarem á n'es n.º 35.

5.ª Queden exclusits d'es concurs, *S'Herreu de Can Pruna*, *Cap Verjo*, *J. M. R.* y *Es Mascle Ros*. (Cuatre pseudónims distints y una sola ploma verdadera.)

vos posaren sols per riure encare més y haventó pres al revés de riure casi esclatareu.

Vos fas present carabinés de que deixeu es xerrá ó si no heureu d' exclamá que sou mes infants que nines.

* *

Escaramusa de Sansellas per un bargantell.

¡Uey Sansellé! Si m'hagueses dit jeperut, te hauria contestat en seguida perque se que's. Pero me dius teyerut ó que duch teye que es lo mateix y antes de contestarté he volgut consultá es diccionari per enterarmé de su *significado* per pó de no contestá un doy com lo que m'ha sutsseit en se paraule «subjectionat» que vaitx aplicá á *D. Gabriel* y le resta. Resultat de sa consulta es se si-guient conclusió: que se tsi paraula que mos aplicas pot quedá amb conserva per rebre un análisis detengut, mentres que tu y jo canviam un poch de caleguala ó tila que jo tench en un manat de sa remuchea que et sobra.

Y are á un altre estrém. Me estraña molt que hem digues que hem de parlá clá per entendrermós però per lo vist tu fas es desmenjat en talent.

Jo creye cuant deyes alló d'es derroche á conta d'es presupuesto, tenias un concepta clá de sa cuantia y calidad de ses *sengoneres* que mes se distingiren allá dins, y m'he equivocat. Per demostrarté que som en tu mes complacent de lo que te mereces aquí tens sa solució de lo que tu dius es un gerglífich y no es mes que una sensille endevinyaya.

Poca pena en costaria es nom d'es señó doná, però no hey importará, perque crech que heu comprendá tot aquell qui lletjirá lo que diu se poesia. Es un qui es satj un día preda en má el perseguia perque en fals el fé firmá.

* *

Estam incomunicats en Santañy.

Anám á n'es tren á veure si cap santañinera d'aquestes tant guapas que venga, mos dirá lo que passa á n'es poble de ses figas de moro frescas.

Pagan cinch sentims per aná á s'anden y entrau. Arriba sa máquina y veim dues señores y un amo pagés que devallen de dins un coche de primera, y pensám si aquestes deven tenir billet kilométrich y com sabeu que á Santañy no heyá kilométrichs *ni ocho cuartos* les deixám passá sense interrogarlós. Demanám á un guarda si ha ningú de Santañy

que venga de segona y mos diu que *nones*, però que á n'es coches de tercera venen un parey de famelles y uns cuants vestits de mascle. Interrogám á un macho que mos pareix que va á veure es metje y mos fa una seña en se má y mos diu á *s'altre bande*. Ses jovenetes que son mes simpáticas que un papé de baanch, mos diuen molt cariñoses, que á Santañy heyá hagut corante hores y un ball á demunt *Can Pinos* molt entusiasmat; que varen tencá un jovenet perque rapave de tanta *aigo y vent* que havia begude, y que en *Magre* se case perque vá passá *s'arada devant es bou*; y que per dins es tren deyen que altres fadrines de Santañy y de Ses Salines també havian passat es *bou devant s'arada* y que no saben si se casarán.—Que ses coses van molt remolestes y que si es temps no se refresca, Deu sap lo que passará á Santañy, perque sa cosa está que bull.—Com entrám á plassa mos despedim d'elles y amb una riaya de frare jove diuen. —¡Hay! *Mascle Rós*, vos si que n'heu passadas d'*aradas devant es bou* y encare sou fadri.—Sabeu si jo fós *vicari* ó *menescal* ja vos arretglaria ses crestes ja.

En veure santañinera
me quet mes de mitj chiflat
y si es un poch *retrechera*
tenu es *Mascle* embambat.

* *

De Valldemosa, diuen varies mares.

Ses nostres fies, estaven barayadas amb sos enamorats però gracias á n'es consej que les darem de que anassen á fé postures á *Sa Marina*, ja tornen essé amigas amb sos nostros futurs jenres.

Elles no s'han temudes de res encare, però éll.... un ja no sap telegrafía, s'altre ja no sap posá bombillas y s'altre ha perdut s'humó y no pot contá mentides.

Elles han perdut es pols y ellas ¿que han perdut?

Nadal Ferrer Vicens

¿Voleu billars de primera?

Conquistador 16 anau

que cap casa la supera

ni amb tota l'Espanya entera.

Faisa prova y contestau.

UN VIATJE A S' ARGENTINA

— 152 —

Fran.—¿Y que mes?

Llor.—Es día passa

sense ocurri novedad.

Es temps bastant bó ha estat,

la má no anada molt grassa

despues d'averté engolít

ses menjades d'acostúm,

t'hen vas á sentí es perfúm

d'alga, fins que estás dormít,

Día 14 has passat

cuant t'aixecas l'hondemá

y un día 15 s'está

lo que es diu, mal preparat.

Per cert que ben dematí

á sa popa vatj pujá

cuant tiraven á la má

sa malalta....

Fran.—

— ¡Que vol dí!

Llor.—Sí Francina, havia morta

y era precís tirarlé,

no poren conservarlé

perque sa Lley no heu comporta.

Fran.— ¡Vaje una cosa mes trista!

— 129 —

Fran.— Sa jent devia aná alsada.

Llor.— Era sa dematinada

cuant casi tothóm dormia.

Fran.— Menos mal.

Llor.— Ja es de rahó.

Si está aixecat es passatje,

vent axó, perd es coratje

y se moren de tristó.

Conta tú que es capallá

déya á sa jent que á cuberta

per xamba estave desperta,

que procurassen callá.

Fran.— Trop que está molt ben pensat.

Llor.— Però no era de día

cuant tot Cristo ja sabia

lo que allá havia passat.

Fran.— Vaje un gust mes insolent.

Llor.— Ets homos tots so callaren

emperó que heu escamparen

ses dones amb un moment.

Fran.— Sa culpa sempre es per elles.

Llor.— Amb motiu fundat heu és

pues jo no he conegut res

De Binisalem «Un jove rós», dedica á «Un coix» aquests versos.

Deu del cel glorificat amb una súplica vench que poseu enteniment á dins sa Societat que en fé un altre nombrament el fassen mes acertat que es que feren l'añy passat no n'hi ha de mes dolent, nombraren un President que el trop es mes insolent que sa puga havé agafat. Moltes coses prometé però cap ne vá acerta, éll es devia pensá pore fé es munts y triá y amb axó es éll es derré. S'a-ireví á cobrá es dobbés de l'amo'n Llorens Fumat; mirau si es espavilat que es via passat p'es cap sols entregá s'interés. Volia posá un tallé demunt es nostros dobbés, però la jent s'hen temé y li vá aná á s'en revés. Te verinosa saliva y desconeix sa bondat, pue te un recibo firmat de que estava autorisat de sa Junta Directiva; mirau si es seu cap cavila, tant sols no hen via parlat y com es afortunat pensaren enjegarló que axó era lo milló antes que fé un desbarat y si axí no hagués estat vos don per assegurat que á témp no hey haguera estat correns s'extrema-unció.

La setmana qui vé continuaré.

D'es carré d'ets Oms per un «S. S.»

Tenim per aquest carré, un *trust de ciencias, industrias y artes*. Es membres que el componen, científicament fan matemáticas demunt es desarrollo de ses famelles, industrialment los posarien un motor interiú per que es morissen d'amor baix de sa irrisistible mirada d'ells, y artisticament, á ses famelles totes, les *dibaxen*, dich, les *dibexen*, vuy dí, les *dibixen*, volia dí, les *dibuxen*.

Ets *anti-vinagrasistes* que aquí vos deix retratats, van sempre en pos de conquista però augmenten ses llistes d'es que es menjen segons plats.

Molt important

Fehim present á tots es nostros lletjidórs, corresponsals y venedors, que d'aquí endevant sortirá es FOCH Y FUM, de sa **Direcció Arabí 6 pral.** y será imprés á sa *Tipo-lit. de Viuda de G. Ordinas* carré de **Sant Miquel 120. Palma.**

FOCH Y FUM.

■ Vist y versificat per «Es Mascle Rós.» ■

— 130 —

que xerri com ses famelles.

Fran.—Bono, deixem aná axó.

Llor.—Heu deix per complaurenté.

A tú en no convenirté.

ben prest canvies de tó.

Fran.—Será lo que tú voldrás

peró segueix es camí.

Llor.—Passes es día axí-xí

per que un poquet trist estás.

Es rotlets van comentant

es fet de-s'estrema-unció,

per tot reina sa tristó,

hasta hen veus que están plorant,

ses dones en jeneral!

les veus que están maretjades.

van á beure llimonades

per espassarsé es seu mal,

peró sols es pensament

de s'atlota estremaunciada

es sa causa ben fundada

que aumentí es maretjament.

Moltes van á veure es metje

per que les doní un calmant

Gran taller de bicicletas Bibiloni

En **Bibiloni** prospera però amb forma avantatjada, per máquina reforsada s'**autògena** es sa primera puesto que á totes supera per essé un trebay segú y es tot moment oportú per fé carrera segura es forta, y sa que mes dura contra ella no pot ningú.

De s' Arraval (*Paris Chico*)

¡Qui es aquesta bargantella que comanda á dins caseua, fent de sa mare un cero á l'esquerra? Es s'atlota d'aquell pretenció que xiflat per lo que deu i dá no repara de que sa s'atlota no ha vist may un libre d'urbanidad á dins un mostradó siquiera. Obri y tanca á caseua, anant á n'es cine acompañada d'una segunda mamá y es bargantell.... aguantá.

¡Ojo! ¡Ojo! De lo contrari, pegarém foch á n'ets asuntos de roba blanca, trompades de viuda y canallisma.

D'es carre de Hornabeque (Santa Catalina ó sia La Siberia) mos comunica es Kaiser Pierrot.

Tench unes vahinades que son el reverent dimoni, vestit de frare. Cada díe s'hen pensen una. Baix de sa batuta d'es forné, s'entretenien apagant es farols d'es Born de la Pruna. ¡Y valga que ses mares son devotes de sa claró encara que frecuentin molt es *Cine!*

Atlotes alerta moscas que aires *inflóvilos* bógan, y á n'es trebay á les foscas sols el fan ses que sa llogan.

Un suscriptó nostro molt conegut á Berlin (vuy dí á s' Arraval) mos conta.

Jo la festetjave y l'estimava tant, que si m'hagues dit:—Juan; á mumpare li ha mort s'ase, jo mateix m'hagués enganxat á n'es carro d'es fems, però.... feis favós á bistis y vos pagarán á coses.

Are resultá que s'hompare no me vol per jenre.

— 131 —

peró aquest amb un instant les fa ballá amb sa mes lletja.

Les dona *sal de Madrid*

que es á *bordo* s'usual purga

y es budells ballen sa *murga*

que es un ball molt divertit.

Fran.—¿P'es maretj te fan purgá?

Llor.—Es s'única medicina

cuant t'hen vas á S'Argentina

y alerta amb so protestá

que aquell metje no te rues

y si está de mala lluna

y no t'hen vols beure una

llevó t'hen fá tragá dues.

Fran.—Si que es un bon bugadé.

Llor.—Jo en vatj quedá esquelivat

per que amb tanta *netedat*

es *buidadó* es fé mal-bé.

Fran.—Ja, ja, ja, ja.... y

Llor.—¿Que t'hen rius?

Fran.—¡Es *buidadó!* ¡Desbarats!

Llor.—Se queden debilitats

es que á *bordo* no van vius.

Adios Juan famaté me desprecian, no hem feis pó temps vendrá que vos veuré plorá cuant pensen amb jó.

De Mahó escriu es «2.º Tenorio.» A n'aquest pretenció que fa alarde de bon casadó y que se creu essé es mes guapo per que tira enfora, li hem de fé á sebre, que no mos ha d'enganá com heu va fé es día que jugavem plegats y tenia picó.

Resulta que aquest torero que sempre es creu tocá ráca s'hen vá aná á n'es Matadero y s'encará amb una vaca. ¡T'hem descubert embustero!

La setmana qui vé será lo bó: ¡Aparayet Sacané!

Couplets de «FOCH Y FUM»

PORQUERÍA

(Música de «El Asombro de Damasco.»)

Es qui vulga veure porquería y desitji morí esficiat pot aná á Plassa cualsevol día y es quedaré amb so ventre girat. Ple de butses y budells p'en terra y de fruita podrida n'hi há, cuant transita p'es trispol s'aferra, tot s'enganga y no pot caminá.

Heyá ses peixeteres que son molt ranoueres y si son ses butseres vos tracten malament. Qui péga allá una uyada y una forta ensumada de tant molt que li agrada mor de repent violent.

ES MASCLE ROS

Couplet per la setmana qui vé: «GOLFERÍA» Música de «Anda la Órdiga.»

FOCH COLGAT

ENDEVINAYA

Es primé pich vatj plorá per que molt de mal me feren, enfoñaren y tregueren y tant m'hi han feta avesá que poren treure y posá y es vahinats sols no s'enteren.

SEMBLANSES

1.ª ¿Amb que s'assemblen un lleó amb una cóva?

2.ª ¿Y una cóva amb una teulada?

3.ª ¿Y una teulada amb un paraigo?

COLMOS

1.º ¿Quin és es *colmo* d'una cuinera?

2.º ¿Y es d' un gat?

(Ses solucions, la setmana qui vé)

Solucions d'es número passat

Endevinaya: Una retjola.

Semblanses: 1.ª Amb que aguanten la capa. 2.ª Amb que comanden á temporades.

3.ª Amb que guañen mes que un manóbre.

Colmos: 1.º Pescá amb sa caña.... que venen á «Can Meca». 2.º Brodá á demunt un també.... de la Sala.

Imp. de A. Rotger—San Pedro Nolasco 7